

Sygn. akt V GC 575/13 upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze V Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Karolina Krzemińska
Protokolant:	sekr. sądowy Joanna Linde

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2014 r. w Jeleniej Górze

na rozprawie

sprawy z powództwa: K. J.

przeciwko: (...) Spółka z o.o. w D.

o zapłatę 7.369,65 zł

na skutek sprzeciwu pozwanego od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie z dnia 13.06.2013 r. sygn. akt V GNc 975/13, który utracił moc w całości

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.369,65 zł (siedem tysięcy trzysta sześćdziesiąt dziewięć złotych sześćdziesiąt pięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 3.078,92 zł od dnia 30.01.2013 r. do dnia zapłaty,
- 4.081,63 zł od dnia 02.04.2013 r. do dnia zapłaty,
- 209,10 zł od dnia 05.04.2013 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.467,00 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 1.200,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego

UZASADNIENIE

Powód K. J. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Firma (...) wystąpił z powództwem przeciwko stronie pozwanej (...) sp. z o.o. w D. domagając się zasądzenia kwoty 7.369,65 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot: 3.078,92 zł od dnia 30.01.2013r., 4.081,63 zł od dnia 02.04.2013r. i 209,10 zł od dnia 05.04.2013r. – wszystkie do dnia zapłaty, a także zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że w dniu 05.06.2012r., w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, zawarł z pozwaną umowę na mocy której zobowiązał się do świadczenia na jej rzecz usług transportowych za wynagrodzeniem stanowiącym pomniejszone o 10 % wynagrodzenie pozwanej uzyskane z udzielonych jej zleceń, płatnym na podstawie wystawionej faktury vat z 60 dniowym terminem płatności. W listopadzie pozwana podzleciła powodowi wykonanie

4 zleceń transportowych, za które wystawił on fakturę vat nr (...) na kwotę 3.078,92 zł płatną do dnia 29.01.2012r. W styczniu powód wykonał dwa zlecenia i wystawił za nie fakturę vat nr (...) na kwotę 4.081,63 zł płatną do dnia 1.04.2013r., zaś w lutym jedno zlecenie za kwotę 209,10 zł wynikającą z faktury vat nr (...) płatnej do dnia 4.04.2012r. Pozwana, pomimo kierowanego do niej wezwania do zapłaty, nie uiszcza kwot wynikających z w/w faktur.

Nakazem zapłaty z dnia 13.06.2013r. sygn. akt VGNe 975/13 Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie uwzględnił w całości żądanie powoda.

Od powyższego nakazu zapłaty pozwana wniosła sprzeciw zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu sprzeciwu przyznała, że strony łączyła umowa z dnia 05.06.2012r., wskazała jednak, że wszystkie należności dochodzone pozwem zostały uregulowane przez pozwaną lub rozliczone pomiędzy stronami, w tym poprzez potrącenia wzajemnych wierzytelności stron. Pozwana, za pośrednictwem powoda, wykonywała usługi na rzecz firmy (...) z/s w J.. Paragraf 6 ust. 2 łączącej strony umowy nakazuje zachowanie całkowitej neutralności przez strony wobec klienta w trakcie wykonywania umowy zlecenia oraz 3 lata po jego zakończeniu pod groźbą naliczenia kar do wysokości 10.000 euro. Powód pomimo tego, zaczął realizować zlecenia na rzecz klienta pozwanej, tj. firmy (...). Powyższe spowodowało, że pozwany pismem z dnia 7.05.2013r. poinformował powoda o wystawieniu noty obciążeniowej i o potrąceniu kwoty 10.000 euro z należności przysługujących powodowi. Pozwana podniosła zarzut potrącenia wierzytelności objętej żądaniem pozwu z wierzytelnością pozwanej w kwocie 10.000 euro z tytułu kary umownej nałożonej na powoda, na skutek czego wierzytelność powoda objęta żądaniem pozwu uległa umorzeniu. Pozwana wskazała też, że powód dochodzi roszczeń wynikających z tej samej umowy także w dwóch innych sprawach prowadzonych przez SR w Dzierżoniowie oraz podniosła zarzut niewłaściwości miejscowej sądu.

Postanowieniem z dnia 29 sierpnia 2013r. SR w Dzierżoniowie uznał się uznał się miejscowo niewłaściwym i przekazał niniejszą sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 05.06.2012r. powód w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarł z pozwaną umowę, na mocy której zobowiązał się do wykonywania na jej rzecz usług transportowych w zakresie międzynarodowego przewozu towarów.

Zgodnie z §4 umowy podstawą rozliczeń pomiędzy stronami miały być faktury vat z 60-dniowym terminem płatności od daty wystawienia, wystawiane przez powoda na podstawie rozliczeń zawierających wszystkie wykonane zlecenia pomniejszone o 10 %

Paragraf 6 ust. 2 stanowił, że „obowiązuje całkowita neutralność wobec klienta w trakcie wykonywania zlecenia oraz 3 lata po jego zakończeniu pod groźbą naliczenia kar do wysokości 10.000 euro. W przypadku ujawnienia ceny frachtu Nadawcy lub Odbiorcy, na Przewoźnika [powoda] zostanie nałożona kara w wysokości 1.000 euro”.

okoliczność niesporna

a nadto

dowód : - umowa z dnia 05.06.2012r. – k. 10 akt,

- wydruk z CEIDG powoda – k. 7 akt,

-informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru

przedsiębiorców pozwanej – k. 8-9 akt

Od listopada 2012r. do lutego 2013r. powód świadczył usługi na rzecz pozwanej zgodnie z zawartą umową i w oparciu o wykonane zlecenia transportowe, wystawił faktury vat:

- nr (...) z dnia 30.11.2012r. na kwotę 3.078,92 zł ,

- nr (...) z dnia 31.01.2013r. na kwotę 4.081,63 zł,

- nr (...) z dnia 03.02.2013r. na kwotę 209,10 zł.

Wszystkie w/w faktury określały termin płatności na 60 dni.

okoliczności niesporne

a nadto

dowody : - zlecenia transportowe – k. ,

- faktury vat – k. 15,18,20 akt

W czasie obowiązywania umowy łączącej strony, pozwana pozyskała na internetowej giełdzie transportowej (...) zlecenie od firmy spedycyjnej, w którym jako miejsce załadunku wskazano siedzibę firmy prowadzonej przez A. H. pod nazwą (...) Biuro Handlowo-Usługowe w J. zaś jako miejsce rozładunku firmę z siedzibą na terenie N.

Wykonanie tego zlecenia pozwana powierzyła powodowi.

okoliczności niesporne

a nadto

dowody : - zeznania świadka S. K. – k. 91-91v

akt,

- zeznania świadka K. M. – k. 92-92v akt

- zeznania powoda K. J. – k. 93-93v akt

Po wykonaniu w/w zlecenia powód otrzymywał bezpośrednio od A. H. kilka zleceń obejmujących transport stolarki okiennej i drzwiowej oferowanej przez tego przedsiębiorcę do jego odbiorców.

Pracownicy A. H. polecali również usługi powoda odbiorcom nabywającym stolarkę w ich firmie i na rzecz tych odbiorców powód również wykonywał usługi transportowe.

okoliczności niesporne

a nadto

dowody :- pismo A. H. z dnia 02.01.2014r. – k.

95 akt

- zeznania świadka S. K. – k. 91-91v

akt,

- zeznania powoda K. J. – k. 93-93v akt

Pismem z dnia 08.04.2013r. pozwana poinformowała powoda o obciążeniu go karą w wysokości 10.000 euro za złamanie §6 umowy z dnia 05.06.2012r. oraz o kompensacie na poczet w/w kary kwot wynikających z faktur nr (...).

okoliczność niesporna

a nadto

dowód : - pismo pozwanej z dnia 08.04.2013r. – k. 48 akt

Pismem z dnia 22.04.2013r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 27.296,02 zł, która obejmowała m.in. należności stwierdzone w w/w fakturach vat, jednak bezskutecznie.

okoliczność niesporna

a nadto

dowód : - wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 21-

22 akt

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W przedmiotowej sprawie niespornym było, iż strony zawarły umowę, której przedmiotem było odpłatne świadczenie przez powoda usług w zakresie międzynarodowego transportu towarów (art. 750 kc).

Strona pozwana nie kwestionowała również faktu wykonania tej umowy przez powoda oraz wysokości przysługującego mu z tego tytułu wynagrodzenia w łącznej kwocie 7.369,65 zł, które stwierdzone zostało fakturami vat nr (...).

Pozwana podnosiła natomiast, iż należności powoda dochodzone niniejszym pozwem zostały przez stronę pozwaną „zapłacone lub rozliczone, w tym poprzez potrącenia wzajemnych wierzytelności”.

Na okoliczność dokonania zapłaty wynagrodzenia lub innych bliżej nie określonych sposobów „rozliczenia” roszczenia powoda pozwana nie przedstawiła jednak jakichkolwiek dowodów, w tym w postaci pokwitowań, potwierdzeń przelewów czy poleceń zapłaty, pomimo że to ją obciążał ciężar dowodu tej kwestii (art. 6 kc). Zarzut dokonania zapłaty nie zasługiwał więc na uwzględnienie.

W ocenie Sądu pozwana nie wykazała również aby wierzytelność powoda wygasła na skutek dokonanego potrącenia.

Na wstępie należy wskazać, że sąd uznał za dopuszczalne rozpoznanie zarzutu potrącenia w postępowaniu uproszczonym pomimo, że wierzytelność pozwanej ze względu na jej wysokość nie nadawała się do rozpoznania w tym postępowaniu (art. 505⁴§2 kpc w zw. z art. 505¹ pkt 1 kpc). Sąd podziela bowiem wyrażony w doktrynie pogląd, iż pozwany może w postępowaniu uproszczonym zgłosić zarzut wygaśnięcia dochodzonej pozwem wierzytelności, jeżeli oświadczenie o potrąceniu doszło do wiadomości powoda przed doręczeniem pozwanemu odpisu pozwu – a taka sytuacja, wystąpiła w niniejszej sprawie (por. P. Telenga, Komentarz aktualizowany do art. 505(4) Kodeksu postępowania cywilnego, System Informacji Prawnej LEX 2013).

W ocenie Sądu potrącenie dokonane przez stronę pozwaną nie jednak skuteczne, gdyż pozwanej nie przysługiwała wierzytelność z tytułu kary umownej.

Zgodnie z treścią art. 483§1 kc można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna).

Pozwana powoływała się na zastrzeżenie kary umownej w §6 ust. 2 umowy nakazującym zachowanie „całkowitej neutralności wobec klienta w trakcie wykonywania zlecenia i 3 lata po jego zakończeniu”, zaś naruszenia tego obowiązku umownego upatrywała w wykonaniu przez powoda usług przewozowych na rzecz A. H. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w J..

Należy przy tym podkreślić, iż w przedmiotowej sprawie co do zasady niesporne były okoliczności, które skutkowały obciążeniem powoda karą umowną. Strony odmiennie jednak interpretowały ich skutki prawne w kontekście łączącej je umowy.

Powód przyznał bowiem w swych zeznaniach, iż wykonywał usługi transportowe zlecone mu bezpośrednio przez firmę (...) oraz przez obiorców jego towarów, którym usługi powoda polecali pracownicy H.. Okoliczność ta wynika również z pisma A. H. z dnia 02.01.2014r. oraz z zeznań świadka S. K..

W ocenie Sądu okoliczność ta nie mogła jednak stanowić podstawy do obciążenia powoda karą umowną w oparciu o §6 ust. 2 umowy.

Zawarte w nim sformułowanie dotyczące obowiązywania całkowitej neutralności wobec klienta było mało precyzyjne. Umowa nie zawierała przy tym definicji pojęcia „klient”.

Reguły wykładni oświadczeń woli zawiera art. 65 k.c. Zgodnie z jego treścią oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współzycia społecznego oraz ustalone zwyczaje (§ 1). W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu (§ 2).

Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 29 czerwca 1995 r., III CZP 66/95 (OSNC 1995, nr 5, poz. 168) przyjął na tle tego przepisu tzw. kombinowaną metodę wykładni, która przyznaje pierwszeństwo takiemu znaczeniu oświadczenia woli, które rzeczywiście nadały mu obie strony w chwili jego złożenia (por. też wyrok SN z dnia 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998, nr 5, poz. 85 i z dnia 20 maja 2004 r., II CK 354/03, niepubl.).

Ze stanowisk stron prezentowanych w toku procesu oraz z zeznań świadka S. K. (wspólnika i prokurenta pozwanej) i zeznań powoda wynikało zaś, że strony odmiennie interpretowały to postanowienie. Jakkolwiek bowiem zgodne były co do tego, że dotyczyło ono zakazu prowadzenia działalności konkurencyjnej przez powoda, to jednak inaczej rozumiały pojęcie klienta.

Zgodnie zaś z kombinowaną metodą wykładni, jeżeli okaże się, że strony różnie rozumiały treść złożonego oświadczenia woli, to za prawnie wiążące należy uznać znaczenie oświadczenia woli ustalone według wzorca obiektywnego. Potrzeba ochrony adresata oświadczenia woli, przemawia bowiem za tym, aby było to znaczenie oświadczenia, które jest dostępne adresatowi przy założeniu starannych z jego strony zabiegów interpretacyjnych (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 1995 r., III CZP 66/95). Ustalając powyższe znaczenie oświadczenia woli należy zacząć od sensu wynikającego z reguł językowych, z tym, że przede wszystkim należy uwzględnić zasady, zwroty i zwyczaje językowe używane w środowisku, do którego należą strony, a dopiero potem ogólne reguły językowe. Trzeba jednak przy tym mieć na uwadze nie tylko interpretowany zwrot, ale także jego kontekst. Dlatego nie można przyjąć takiego znaczenia interpretowanego zwrotu, który pozostawałby w sprzeczności z pozostałymi składnikami wypowiedzi. Klóciłoby się to bowiem z założeniem o racjonalnym działaniu uczestników obrotu prawnego (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2009 r., IV CSK 90/09, LEX nr 512012) .

Analiza treści całego ustępu 2 §6 umowy wskazuje, iż zawarto w nim wyraźne rozgraniczenie pojęć: „klienta”, „nadawcy” i „odbiorcy”.

Pojęcie „klienta” nie występuje przy tym ani w ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz.U. Nr 53, poz. 272 ze zm.) ani też w Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z dnia 19 maja 1956 r. (Dz.U. 1962 Nr 49, poz. 238). Wymienione akty prawne posługują się natomiast pojęciami „nadawcy”

i „odbiorcy”. Odbiorcą jest przy tym osoba, do której ma zostać dostarczona przesyłka i co do zasady nie jest on stroną umowy przewozu. Nadawcą jest zaś podmiot, który zawiera umowę przewozu z przewoźnikiem. Może być to osoba, która jednocześnie wydaje przesyłkę przewoźnikowi, jednak wielokrotnie załadunek odbywa się u zupełnie innego podmiotu, nie będącego stroną umowy przewozu. Dzieje się wówczas gdy nadawca występuje jednocześnie w roli odbiorcy czyli zleca przewoźnikowi przewóz określonego towaru od swojego kontrahenta do siedziby nadawcy. Wówczas kontrahent nie może być uważany za nadawcę (gdyż nie zlecał przewoźnikowi przewozu), a pełni on jedynie funkcję tzw. załadowcy, czyli osoby, która oddaje przewoźnikowi przesyłkę do przewozu (por. art. 47 ust. 2 prawa przewozowego).

Sytuacja w określeniu podmiotów uczestniczących w umowie przewozu komplikuje się dodatkowo, gdy, tak jak w okolicznościach przedmiotowej sprawy podmiot, któremu zlecono przewóz korzysta z pomocy podwykonawcy a ten z pomocy dalszego podwykonawcy.

Skoro, jak wynikało z zeznań S. K. model biznesowy pozwanej zakładał uzyskiwanie zleceń przewozowych za pośrednictwem giełdy (...) od spedytorów, firm transportowych i samych nadawców a następnie dalsze podzlecenie tych przewozów powodowi, to uzasadnione jest przyjęcie, iż „klientem” dla pozwanej mógł być każdy z tych trzech podmiotów (tj. spedytor, przewoźnik lub nadawca) – w zależności od tego który z nich w danym przypadku zlecił pozwanej wykonanie przewozu.

Powód w swych zeznaniach przyznał, że wykonując zlecenie transportowe otrzymane od pozwanej, dokonał odbioru towaru z firmy (...). Wskazał jednak równocześnie, że to nie A. H. zlecał wykonanie tego transportu pozwanej, lecz firma spedycyjna działająca na rzecz podmiotu, któremu towar miał być dostarczony. Sąd dał wiarę zeznaniom powoda w tej kwestii albowiem również świadek K. M., potwierdził fakt, iż pozwana otrzymała zlecenie przewozu towaru, który odbierała z firmy (...), od spedytora za pośrednictwem giełdy towarowej (...). Na powyższe wskazywała również treść wspomnianego już pisma A. H., w którym zaprzeczył on aby zlecał kiedykolwiek wykonanie usług przewozowych pozwanej. Również świadek K. przyznał, że omawiane zlecenie pozwana uzyskała z giełdy (...), choć nie był sobie w stanie przypomnieć czy zlecenie to na giełdzie umieściła firma spedycyjna, czy też A. H..

W świetle powyższych zeznań należało uznać, że pozwanej nie łączył z A. H. żaden stosunek umowny a zatem nie mógł być on uznany za „klienta” pozwanej. Co więcej z zeznań powoda wynikało, że nie był on również nadawcą przesyłki (podmiotem zlecającym przewóz przewoźnikowi), gdyż w tej roli występował jego kontrahent, do którego towar miał być dostarczony.

Dlatego też Sąd uznał, że wykonywanie przez powoda usług transportowych bezpośrednio na rzecz (...) nie stanowiło naruszenia §6 ust. 2 umowy a zatem brak było podstaw do obciążenia powoda karą umowną.

W ocenie Sądu zachowanie powoda może być negatywnie oceniane jedynie z punktu widzenia zasad etyki biznesowej. Nie można bowiem odmówić słuszności zeznaniom S. K., który twierdził, iż na skutek działań powoda, pozwana nigdy więcej nie otrzymywała już zleceń, których przedmiotem był przewóz towarów z firmy (...). Tym niemniej należało uznać, iż strona pozwana nie zabezpieczyła swych interesów w taki sposób, aby móc z faktu tego wyciągnąć wobec powoda konsekwencje natury prawnej.

Mając powyższe względy na uwadze Sąd w punkcie I wyroku zasądził na rzecz powoda wynagrodzenie w kwocie 7.369,65 zł stanowiącej sumę kwot: 3.078,92 zł, 4.081,63 zł oraz 209,10 zł wynikających odpowiednio z faktur vat nr (...).

O odsetkach ustawowych od zasądzonego roszczenia orzeczono na podstawie art.481§1i2 kpc oraz §4 ust. 1 umowy, który określał 60 dniowy termin płatności wynagrodzenia powoda liczony od daty wystawienia przez niego faktury vat.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98§1 i 3 kpc. Na koszty poniesione przez powoda w łącznej wysokości 1.467 zł składały się: opłata od pozwu w kwocie 250 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa oraz wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.200 zł obliczone stosownie do §6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28

września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002r., nr 163, poz.1348 ze zm.).